

FRANK BUUNK

Simonis & Buunk Kunsthandel, Ede

Kort geleden kwam ik in het bezit van een portret van Piet Mondriaan, geschilderd door Adriaan Lubbers in 1931. Mondriaan liep toen tegen de zestig, en woonde al bijna twintig jaar in Parijs, waar hij zijn ideeën en gevoelens over abstractie langzaam en diepgaand uitwerkte. Het is niet echt een mooi schilderij te noemen - Lubbers was beter in het schilderen van landschappen en stadsgezichten dan van de menselijke figuur - maar het is wel een expressief doek, dat getuigt van een zeer persoonlijke visie op de begaafde schilder. Bovendien is het een interessante toevoeging aan onze collectie, omdat wij nu al een aantal jaren permanent werk van Mondriaan in voorraad hebben.

Lubbers geeft zijn oudere schildervriend streng en afstandelijk weer, in koele, sobere grijzen, blauwen en wit. Mondriaan moet een ordelijk en precies man geweest zijn. Hij leidde een zeer regelmatig leven, dulde geen stof of rommel om zich heen en droeg bij het koken een schort, uit zorg voor de paar pakken die hij had. Zijn woonruimte annex atelier aan de Rue du Départ in Parijs was uiterst sober ingericht. Overigens was dat niet alleen omdat hij van orde hield, maar ook omdat zijn kamer in feite een schilderkunstige 'ruimte-compositie' was. De soberheid die zijn leven beheerste was deels ook opgelegd, want Mondriaan leidde een tamelijk armlastig bestaan. Vanaf het moment dat hij in 1912 naar Parijs was verhuisd, en vooral nadat hij in 1920 was gekomen tot het maken van volledig abstracte composities in zwart, rood, geel en blauw, verkocht hij vrijwel niets. Hij had dus altijd gebrek aan geld. Wel trakteerden verre vrienden en bekenden hem bij hun bezoek aan Parijs op een uitgebreide maaltijd, stuurden bekenden uit Nederland hem regelmatig wat geld, en schilderde hij zo nu en dan een bloemstilleven in aquarel, die altijd geld in het laatje bracht. Ook legden zijn goede vrienden af en toe geld bij elkaar om een schilderij van hem te kopen. Dan was hij weer even uit de geldzorgen. Mondriaan leerde Adriaan Lubbers kennen toen deze zich na een lang ver-

blijf in New York in 1828 of 1929 in Parijs vestigde. Er ontwikkelde zich een vriendschap tussen beide kunstenaars, ofschoon Lubbers' stoere, expressionistische stijl en pasteuze toets Mondriaan een gruwel moeten zijn geweest. Lubbers' wens om hem te portretteren lijkt de schilder hij dan ook een beetje afgehouden te hebben. In een brief van 1 maart 1931 schrijft hij: 'Beste Lub, als 't je mogelijk is zou ik liever niet volgende week maar de week daarop bij je komen. Die week vanaf Maandag (Maandag niet) ben ik vrij. Ik zal tegen 12 uur vanaf die Dinsdag gereed zijn mee te gaan. (...). Veel groeten, ook aan Miep, van Piet'. En in een ongedateerde brief uit 1931 luidt het: 'Beste Lub, ik was vandaag voor 't eerst even uit. Ik weet niet of je het verstaan hebt dat ik griep had toen je bij mij was: daarom, vooral omdat je

EEN (KUNSTENAARS) VRIENDSCHAP IN PARIJS

met 't kind was wou ik je niet binnen laten, 't is altoos aanstekelijk. En ik voor mezelf wou niet naar buiten komen om de kou. Enfin, ik geloof dat 't nu weer gaat maar 't portret moest je nog maar even uitstellen (...)'.

1 Uiteindelijk kwam het portret er dat jaar dan toch. Lubbers vertrok in 1932 weer naar Holland. Mondriaan schonk het schilderij in een van de jaren daarna - in 1938 vertrok hij via Londen naar New York - aan de beeldend

kunstenaar-dichter-recensent

Michel Seuphor, met wie hij in de jaren dertig veel samenwerkte en die in 1958 de eerste monografie over hem schreef. 2

1 Citaten uit Adriaan Venema, Adriaan Lubbers', New York, Mijdrecht 1980, pag. 13-18.

2 Michel Seuphor, Piet Mondrian: Life and Work, Londen 1956.

